

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9695/2539

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดโจทก์ โจทก์ร่วม โจทก์ นาง สาวิตรี ดวงรัตน์โจทก์ นาย วิศรุตม์ เหมนิมิตต์ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, ป.อ. มาตรา 91, ป.ร้ษฎากร มาตรา 118

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำฟ้องโจทก์บรรยายว่า จำเลยออกเช็ครวม 4 ฉบับ ให้แก่โจทก์ร่วมเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย ครั้นเช็คถึงกำหนดโจทก์ร่วมเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน ทั้งนี้เพราะจำเลยออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค คำฟ้องดังกล่าวได้บรรยายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยครบถ้วนเพียงพอที่จำเลยจะเข้าใจข้อหาและต่อสู้คดีได้แล้ว ส่วนปัญหาที่ว่าจำเลยเป็นหนี้ค่าอะไรนั้นเป็นเพียงรายละเอียดที่โจทก์จะต้องนำสืบในชั้นพิจารณา โจทก์ไม่จำเป็นต้องบรรยายมาในฟ้อง ฟ้องโจทก์จึงไม่เคลือบคลุม ผู้ใดจะมอบอำนาจไว้ล่วงหน้าให้แก่บุคคลใดเพื่อกระทำการกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนตนซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายย่อมสามารถจะทำได้ การมอบอำนาจให้แจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีความผิดเกี่ยวกับเช็คแก่พนักงานสอบสวน เป็นการมอบอำนาจให้กระทำการกิจการอย่างหนึ่งซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายแม้ในขณะที่มอบอำนาจความผิดยังไม่เกิดผู้มอบอำนาจก็สามารถจะมอบอำนาจไว้ก่อนได้ ในขณะที่มีการมอบอำนาจนั้น โจทก์ร่วมอ้างว่าจำเลยออกเช็คให้แก่โจทก์ร่วมจำนวน 4 ฉบับ และขณะนั้นมีเช็ค 2 ฉบับ ถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้ว โจทก์ร่วมจึงมอบอำนาจให้ ม. แจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีแก่พนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยแทนโจทก์ร่วม โจทก์ร่วมก็มีได้เจาะจงให้ผู้รับมอบอำนาจแจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีแก่พนักงานสอบสวนสำหรับเช็คฉบับใดโดยเฉพาะ หากแต่เป็นการมอบอำนาจให้กระทำการแทนสำหรับเช็คฉบับใดก็ได้ที่จำเลยออกให้แก่โจทก์ร่วม หากเช็คฉบับนั้นถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ดังนั้น เมื่อต่อมาปรากฏว่าเช็คที่เหลืออีก 2 ฉบับก็ถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ม.จึงมีอำนาจที่จะแจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีแก่พนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยในความผิดเกี่ยวกับเช็ค 2 ฉบับหลังได้ด้วย และเมื่อ ม. ได้แจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีแก่พนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนและพนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้องได้ คดีนี้เป็นคดีอาญาซึ่งข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยเป็นหนี้โจทก์ร่วมจริงโดยมีมูลหนี้มาจากค่าก่อสร้าง และต่อมาจำเลยได้ทำสัญญากู้ยืมเงินให้แก่โจทก์ร่วมไว้การกู้ยืมเงินระหว่างโจทก์ร่วมกับจำเลยนั้นมีหลักฐานเป็นหนังสือแล้วจำเลยได้ออกเช็คพิพาทชำระหนี้ดังกล่าว เช็คพิพาทจึงเป็นเช็คที่จำเลยออกเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย เมื่อเช็คดังกล่าวถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน เนื่องจากจำเลยออกเช็คโดยมีเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค จำเลยจึงมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 และขอให้นับโทษจำเลยต่อจากคดีอาญา

หมายเลขดำที่ 3952/2536 ของศาลชั้นต้น จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลเดียวกันกับ จำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อระหว่างพิจารณา นางสาวตรี ดวงรัตน์ ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอ เข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาตศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4(1)(3) เรียงกระทงลงโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 รวม 4 กระทง จำคุกกระทงละ 1 ปี รวมจำคุก 4 ปี ส่วนที่โจทก์ ขอให้นับโทษจำเลยต่อจากคดีอาญาหมายเลขดำที่ 3952/2536 ของศาลชั้นต้นนั้นเนื่องจากคดี ดังกล่าวศาลพิพากษายกฟ้อง จึงนับโทษต่อไม่ได้ ให้ยกคำขอจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษา ยืนจำเลยฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาใน ปัญหาข้อเท็จจริงศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ปัญหาข้อแรกที่จะวินิจฉัยมีว่า คำฟ้องโจทก์เคลือบคลุม หรือไม่เห็นว่า คำฟ้องโจทก์บรรยายว่า จำเลยออกเช็ครวม 4 ฉบับ ให้แก่โจทก์ร่วมเพื่อชำระหนี้ที่มี อยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย ครั้นเช็คถึงกำหนดโจทก์ร่วมเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารตามเช็ค ปฏิเสธการจ่ายเงิน ทั้งนี้เพราะจำเลยออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค คำฟ้อง ดังกล่าวได้บรรยายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำของจำเลยครบถ้วนเพียงพอที่จำเลยจะเข้าใจ ข้อหาและต่อสู้คดีได้แล้ว ส่วนปัญหาที่ว่าจำเลยเป็นหนี้ค่าอะไรนั้นเป็นเพียงรายละเอียดที่โจทก์จะ ต้องนำสืบในชั้นพิจารณา โจทก์ไม่จำเป็นต้องบรรยายมาในฟ้อง ฟ้องโจทก์จึงไม่เคลือบคลุมปัญหาข้อ ที่สองมีว่า จำเลยฎีกาว่า ในขณะที่โจทก์ร่วมมอบอำนาจตามเอกสารดังกล่าวให้แก่นายมนเทียร ดวงรัตน์ เช็คเอกสารหมายเลข จ.5 และ จ.6 ยังไม่ถึงกำหนดจ่ายเงิน ความผิดยังไม่เกิด นายมนเทียร จึงไม่มีอำนาจร้องทุกข์มอบคดีความผิดเกี่ยวกับเช็คเอกสารหมายเลข จ.5 และ จ.6 แก่ พนักงานสอบสวน ปัญหาข้อนี้เห็นว่าผู้ใดจะมอบอำนาจไว้ล่วงหน้าให้แก่บุคคลใดเพื่อกระทำ กิจการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนตนซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายย่อมสามารถจะทำได้ การมอบอำนาจให้ แจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีความผิดเกี่ยวกับเช็คแก่พนักงานสอบสวนเป็นการมอบอำนาจให้ กระทำกิจการอย่างหนึ่งซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายแม้ในขณะที่มอบอำนาจความผิดยังไม่เกิด ผู้มอบอำนาจก็สามารถจะมอบอำนาจไว้ก่อนได้ตามทางนำสืบของโจทก์และโจทก์ร่วมปรากฏว่า ในขณะที่มีการมอบอำนาจนั้น โจทก์ร่วมอ้างว่าจำเลยออกเช็คให้แก่โจทก์ร่วมจำนวน 4 ฉบับ และ ขณะนั้นเช็ค 2 ฉบับ ถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้ว โจทก์ร่วมจึงมอบอำนาจให้นายมนเทียร แจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีแก่พนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยแทนโจทก์ร่วม ตาม หนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข จ.9 โจทก์ร่วมก็มีได้เจาะจงให้ผู้รับมอบอำนาจแจ้งความร้องทุกข์ และมอบคดีแก่พนักงานสอบสวนสำหรับเช็คฉบับใดโดยเฉพาะ หากแต่เป็นการมอบอำนาจให้ กระทำการแทนสำหรับเช็คฉบับใดก็ได้ที่จำเลยออกให้แก่โจทก์ร่วม หากเช็คฉบับนั้นถูกธนาคาร ปฏิเสธการจ่ายเงินดังนั้นเมื่อต่อมาปรากฏว่าเช็คที่เหลืออีก 2 ฉบับ ก็ถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน นายมนเทียรจึงมีอำนาจที่จะแจ้งความร้องทุกข์และมอบคดีแก่พนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่ จำเลยในความผิดเกี่ยวกับเช็ค 2 ฉบับหลังได้ด้วย และเมื่อนายมนเทียรได้แจ้งความร้องทุกข์และ มอบคดีแก่พนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนและพนักงานอัยการ มีอำนาจฟ้องได้ปัญหาข้อที่สามมีว่า จำเลยเป็นหนี้โจทก์ร่วมตามสัญญากู้ยืมเงินเอกสารหมายเลข จ.11 ถึง จ.14 อันเป็นมูลแห่งหนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทเอกสารหมายเลข จ.1, จ.2, จ.5 และ จ. 6 ชำระ ให้แก่ผู้เสียหายหรือไม่ เห็นว่า พยานหลักฐานของโจทก์และโจทก์ร่วมมีน้ำหนักฟังได้ว่า จำเลยกู้ยืม เงินโจทก์ร่วมตามสัญญากู้ยืมเงินเอกสารหมายเลข จ.11 ถึงจ.14 และออกเช็คเอกสารหมายเลข จ.1, จ.2, จ.5 และ จ.6 ชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ร่วมจริง โดยหนี้เงินกู้นี้ดังกล่าวโจทก์ร่วมและจำเลย

ได้ตกลงกันแปลงหนี้จากเงินค่าก่อสร้างที่โจทก์ร่วมจ่ายแทนจำเลยไปก่อนมาเป็นหนี้เงินกู้ส่วนที่จำเลยกู้ไว้ว่า สัญญากู้ยืมเงินเอกสารหมายเลข จ.11 ถึง จ.14 ไม่ได้ติดแสตมป์ให้บริบูรณ์จึงต้องห้ามตามประมวลรัษฎากรมิให้ใช้เป็นพยานหลักฐานจึงถือว่าไม่มีสัญญากู้ยืมเงินแต่ละฉบับอยู่เลยนั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา 118 บัญญัติว่า ตราสารใดไม่ติดแสตมป์บริบูรณ์จะใช้ต้นฉบับ คู่ฉบับ คู่ฉีก หรือสำเนาตราสารนั้นเป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งไม่ได้จนกว่าจะได้เสียอากรโดยติดแสตมป์ครบจำนวนตามอัตราในบัญชีท้ายหมวดนี้และขีดฆ่าแล้ว แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการเสื่อมสิทธิที่จะเรียกเก็บเงินเพิ่มอากรตามมาตรา 113 และมาตรา 114 บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวนั้น เป็นการห้ามมิให้ใช้ตราสารที่มีติดแสตมป์บริบูรณ์เป็นพยานหลักฐานในคดีแพ่งเท่านั้น ไม่รวมถึงคดีอาญาด้วย สำหรับคดีนี้เป็นคดีอาญาซึ่งข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยเป็นหนี้โจทก์ร่วมจริงโดยมีมูลหนี้มาจากค่าก่อสร้าง และต่อมาจำเลยได้ทำสัญญากู้ยืมเงินให้แก่โจทก์ร่วมไว้ การกู้ยืมเงินระหว่างโจทก์ร่วมกับจำเลยนั้นมีหลักฐานเป็นหนังสือ แล้วจำเลยได้ออกเช็คพิพาทชำระหนี้ดังกล่าว เช็คพิพาทจึงเป็นเช็คที่จำเลยออกเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริง และบังคับได้ตามกฎหมาย เมื่อเช็คดังกล่าวถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน เนื่องจากจำเลยออกเช็คโดยมีเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค จำเลยจึงมีความผิดตามฟ้องพิพากษายืน

องค์คณะ

พิมล สมานิตย์ · สมชัย สายเชื้อ · กนก พรรณรักษา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/9695/2539>